

Увод

Један од великих изазова са којима се свака организација сусреће јесте обезбеђивање ефикасног и ефективног управљања ризицима — то су оне политике и процедуре направљене да умање или ублаже ризике и окрену их у корист организације. Када добро ради, интерна ревизија пружа ту сигурност као део своје улоге у очувању и унапређивању вредности организације.

Да би интерна ревизија функционисала на највишем нивоу, мора имати јасно дефинисане и срочене инструкције од управљачког тела и руководства. Ово се најлакше постиже кроз добро састављену повељу интерне ревизије.

Виђење Института интерних ревизора

Свака организација може имати користи од интерне ревизије, а повеља интерне ревизије од суштинске је важности за успех ове активности (ИИА Стандард 1000). Повеља је званичан документ одобрен од стране управљачког тела и/или одбора за ревизију (као управљачко тело) са којим се сложило руководство. Она мора одређивати најмање:

- Сврху интерне ревизије у оквиру организације.
- Овлашћења интерне ревизије.
- Одговорности интерне ревизије.
- Положај интерне ревизије у оквиру организације.

Институт интерних ревизора (ИИА) израдио је модел повеље који је доступан свим члановима ИИА на следећој [адреси](#), на осам језика.

Зашто је важна повеља интерне ревизије

Повеља организацији даје упутство за рад интерне ревизије и помаже управљачком телу да јасно покаже колико му је важна независност интерне ревизије.

У идеалном случају, она извршном руководиоцу ревизије (ИРР) успоставља линије извештавања које ојачавају независност, усмеравајући извештавање функционално ка управљачком телу (или ка онима који су задужени за управљање) и административно ка извршном руководству. Она такође обезбеђује интерној ревизији неопходна овлашћења за остваривање њених задатака, нпр. неометан приступ подацима, запосленима и пословном простору који су од значаја за спровођење посла.

ГЛАВНЕ ПОУКЕ

Повеља интерне ревизије од суштинске је важности за успех ове активности и управљачко тело би требало да је прегледа једном годишње.

Повељу интерне ревизије би требало да одобри управљачко тело, и да се са њом сагласи извршно руководство.

Најмање што би повеља требало да садржи јесу сврха и мисија интерне ревизије, овлашћења, одговорности, независне линије извештавања, обухват и захтев за усаглашеност са Стандардима ИИА.

Повеља интерне ревизије би требало да садржи детаље о начинима на које ће активност интерне ревизије оцењивати и извештавати о квалитету активности интерне ревизије.

Повеља даје упутство за рад интерне ревизије и омогућава управљачком телу да јасно покаже колико му је важна независност интерне ревизије.

Узевши у обзир то да интерна ревизија може да пружа услуге у читавом спектру делатности, од финансијских услуга, преко хемијске индустрије до државних институција, повеља интерне ревизије пружа могућности да обухват активности интерне ревизије буде дефинисан конкретно према специфичним потребама организације.

Повеља може да пружи информације – врло детаљне, уколико се то жели – о томе који ће посао интерна ревизија спроводити и коју ће подршку у томе добити од вишег руководства и органа управљања. Напослетку, повеља ревизије служи као полазна тачка за мерење успешности активности интерне ревизије.

Суштински делови повеље интерне ревизије

ИИА је установио седам кључних области на којима лежи целокупна снага и ефективност интерне ревизије и које би требало да буду обухваћене повељом. Иако неке повеље интерне ревизије можда не укључују све ове елементе, свака област коју повеља не обухвати прети да ослаби, како повељу, тако и саму активност интерне ревизије.

- **Мисија и сврха:**
  - **Мисија** интерне ревизије је да унапреди и заштити организационе вредности пружајући објективно и на ризику засновано уверавање, савет и увид.
  - **Сврха** интерне ревизије је да пружи независно и објективно уверавање и саветодавне услуге креиране тако да додају вредност и да унапреде пословање организације.
- **Међународни стандарди за професионалну праксу интерне ревизије:**
  - Активност интерне ревизије ће се управљати према обавезним елементима Међународног оквира за професионалну праксу ИИА (МОПП), укључујући његове *Стандарде*, Основне принципе професионалне праксе интерне ревизије, Дефиницију интерне ревизије и Етички кодекс.
- **Овлашћење – Повеља би требало да садржи:**
  - Одредбу о функционалним и административним линијама извештавања ИРР-а у организацији.
  - Одредбу да ће управљачко тело успоставити, одржавати и обезбеђивати да активност интерне ревизије поседује довољна овлашћења ради извршавања својих дужности, тако што ће:
    - Одобрвати повељу интерне ревизије.
    - Одобрвати благовремен и флексибилан план интерне ревизије, заснован на ризицима.
    - Одобрвати план средстава и ресурса интерне ревизије.
    - Примати благовремено извештаје од ИРР-а о учинку интерне ревизије у односу на план.
    - Активно учествовати у расправама о постављењу и разрешењу ИРР-а и, на крају, доносити одлуке о томе.

ПЕТ ПИТАЊА

Интересне стране морају да пошаљу јасну и недвосмислену поруку о улози интерне ревизије у организацији.

Овде је пет кључних питања која би оне требало да поставе:

1.

Да ли је управљачко тело донело повељу интерне ревизије којом се дефинишу сврха и мисија, обухват, надлежности, одговорности и линије извештавања ове активности?

2.

Да ли повеља уређује успостављање линија извештавања које омогућавају независност и објективност ИРР-а?

3.

Да ли повеља јасно утврђује право интерне ревизије да има пун и неометан приступ свим подацима и људима у мери која је потребна за извођење њеног посла?

4.

Да ли повеља јасно дефинише одговорности ИРР-а?

5.

Осим што захтева да интерна ревизија буде усаглашена са глобалним стандардима интерне ревизије ИИА, да ли повеља захтева да активност интерне ревизије извештава о ефикасности свог рада?

- Активно учествовати у расправама о заради ИРР-а и одобравати је.
  - Постављати питања руководству и ИРР-у како би се утврдило да ли постоје било каква непримерена ограничења обухвата или ограничења средстава.
  - Формулисати и одобрити одредбу да ће ИРР имати неограничен приступ управљачком телу, без присуства руководства, и да ће са њим комуницирати и сарађивати директно.
  - Формулисати и одобрити овлашћење ревизији да има слободан и неограничен приступ свим функцијама, подацима, имовини и запосленима који су од значаја за спровођење сваког ангажмана, уз услов да је одговорна за заштиту поверљивости и чување података и информација.
- Независност и објективност – Повеља би требало да садржи:
- Одредбу да ће ИРР обезбедити да активност интерне ревизије остане неподложна утицајима који могу угрозити њену способност да без предрасуда спроведе своје активности. Уколико је независност или објективност нарушена или постоји перцепција да је нарушена, ИРР ће одговарајућим странама обелоданити детаље о том нарушавању.
  - Одредбу да активност интерне ревизије неће имати директних оперативних одговорности или надлежности над било којом од активности које су предмет ревизије.
  - Одредбу да ће, уколико ИРР има или се очекује да ће имати улоге и/или одговорности које су ван интерне ревизије, мере заштите бити успостављене како би се спречило нарушавање независности и објективности.
  - Захтев да ИРР управљачком телу барем једном годишње потврди независност активности интерне ревизије.
- Обухват активности интерне ревизије – Повеља би требало да садржи:
- Одредбу да обухват активности интерне ревизије укључује објективно испитивање доказа у сврху пружања независне процене адекватности и ефикасности корпоративног управљања, управљања ризицима и контролних процеса, али да није ограничен само на то.
  - Одредбу да ће ИРР периодично извештавати више руководство и управљачко тело о резултатима свог одељења и посла које оно обавља.
- Одговорности – Повеља би требало да садржи:
- Одредбе о одговорности за:
    - Подношење плана интерне ревизије заснованог на ризицима, најмање једном годишње.
    - Саопштавање вишем руководству и управљачком телу утицаја које ограничење ресурса има на план.
    - Обезбеђивање приступа интерној ревизији одговарајућим ресурсима у погледу стручности и вештина.
    - Управљање активношћу на начин који ће обезбедити да она оствари своју сврху.
    - Обезбеђивање усклађености са *Стандардима* ИИА.
    - Саопштавање резултата свог рада и праћење испуњења договорених корективних активности.
    - Координацију са осталим пружаоцима услуга уверавања.
- Програм обезбеђења и унапређења квалитета – Повеља би требало да садржи:
- Одредбу да ће активност интерне ревизије одржавати програм обезбеђења и унапређења квалитета који покрива све аспекте активности интерне ревизије, укључујући и њену оцену усаглашености са *Стандардима* ИИА.
  - Захтев да ИРР периодично извештава више руководство и управљачко тело о резултатима свог програма обезбеђења и унапређења квалитета и да прибави екстерну процену активности најмање једном у периоду од пет година.

Закључак

Више руководство и управљачко тело би повељу интерне ревизије требало да посматрају као значајан документ тог тела, који овлашћује ИРР-а и активност интерне ревизије за ефективно спровођење њихових улога у организацији. Она успоставља разумевање између оних који управљају ризицима у организацији и оних који имају интереса у томе да интерна ревизија има улогу у процесу управљања ризицима, и помаже тим интересним странама да успоставе и оцене вредност интерне ревизије за организацију.

Повеља даје упутство за рад интерне ревизије и помаже управљачком телу да јасно покаже колико му је важна независност интерне ревизије.

О Становиштима

Институт интерних ревизора објављује Становишта о кључним питањима од значаја за интересне стране и оне који се баве интерном ревизијом са циљем промовисања здравог корпоративног управљања и едукације свих који су у то укључени. Она пружају увид у различите аспекте процеса корпоративног управљања и важну улогу интерне ревизије у његовом побољшању на свим нивоима и додавању вредности организацији. Становишта се развијају и ревидирају током ригорозног процеса који укључује допринос и критику од стране професионалаца који се баве интерном ревизијом и осталих волонтера Института интерних ревизора ангажованих у Глобалном Одбору за заступање, Одбору за стандарде и Одбору за професионалну одговорност и етику Института интерних ревизора.

О Институту интерних ревизора

Институт интерних ревизора је најпризнатији заступник професије интерне ревизије, едукатор, творац стандарда, смерница и сертификата. Основан је 1941. године. Институт интерних ревизора данас опслужује више од 190.000 чланова из више од 170 држава и територија. Глобално седиште Института интерних ревизора се налази у Лејк Мери на Флориди. За више информација посетите www.theiia.org.

Одрицање од одговорности

Институт интерних ревизора објављује овај документ у сврху информисања и едукације. Намена овог документа није да обезбеди конкретне одговоре за специфичне појединачне околности, већ искључиво да послужи као водич. Институт интерних ревизора препоручује да се за сваки специфичан проблем затражи савет независног стручњака. Институт интерних ревизора не прихвата одговорност за било кога ко се ослања искључиво на овај водич.

Ауторска права

Ауторска права © 2019 Институт интерних ревизора. Сва права задржана.

Јануар 2019.

Превод на српски језик

Удружење интерних ревизора Србије објављује ову публикацију у септембру 2020. године по одобрењу ИИА.

Текст Становишта превела: Марија Бановић, ЦИА

Рецензија превода: Марија Прокић, ЦИА и Предраг Зиндовић, ЦИА.

Лектор: Нина Савчић, дипломирани филолог српског језика и књижевности

Global Headquarters

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 401
Lake Mary, FL 32746, USA
Phone: +1-407-937-1111
Fax: +1-407-937-1101
www.globaliia.org